

ג' אייר, תש"פ
27 אפריל, 2020

מסמך למנהלי בתי הספר העל יסודיים

אגרת מספר 14

מנהלים יקרים,

עם שובינו מחופשת הפסח אני מבקשת לחזק את ידיכם, ולהודות לכולם על עליית המדרגה המרגשת בתהליכי הלמידה בבתי הספר. גם טרם החופשה נעשו בבתי הספר מאמצים מרשימים, ונבנתה פדגוגיה מותאמת לתקופת הקורונה. תחושתנו הוא שעם החזרה עוד התחדדו והשתבחו התהליכים ועל כך הערכתנו.

אני מבקשת להפנות תשומת לבכם למערכות השבועיות של מערכת השידורים הלאומית המציעות למידה ברמה גבוהה ונותנות כלי מסייע בידי מורים ומנהלים, ולצידם בפורטל הפדגוגי מצוי חומר דיגטלי רב ורב ערך, ובו שיעורים מונגשים אסינכרונית, לשימוש לפי הצורך, וחומרים איכותיים רבים נוספים.

באגרת זו נבהיר מספר נהלים בתחום ההיבחנות שחודשו השבוע, וכן לקט תשובות לשאלותיכם. ולקט פרסומים חשובים ורלוונטיים המונגשים לכם במרוכז.

ימים אלו שבין יום השואה ליום הזיכרון והעצמאות, ימים מלאי משמעות וכובד השעה, השליחות מתחדדת, וההבנה מעמיקה-אנו מגדלים פה את הדור הבא. את מי שייבילו בעתיד את פלאי הארץ הזאת, את מי שיצטרכו להתמודד עם אתגריה, משימתנו גדולה מבחינת בגרות או מציון סופי, הנערות והנערים הספונים.ות על מסכי הלמידה מרחוק, הם עתיד כולנו.

אני מבקשת לשלוח נחמה למשפחות השכולות, לפצועי צה"ל, לנפגעי הטראומה והנפש, למוסדות החינוך ששכלו בוגרים- לכל אלו, בימים קשים אלו, כשהסולידריות מקבלת פנים אחרות, הנחמה חשובה פי כמה.

אני מבקשת לשלוח ברכת רמדאן כרים למנהלי המוסדות מהחברה הערבית, שחזרו השבוע מחופשת האביב.

ולכולנו לאחל, לו יהי, ונזכה לשוב לשגרה ברוכה במהרה, יודעים שגם בעיתות מורכבות כמו ימים אלו, וגם בתקופה מורכבת כמו תקופה זו, ידענו, אנשי החינוך, למצוא את הדרך להיות האנשים הנכונים במשימה הגדולה.

בגרויות- עדכונים

1. תלמידים עם לקות למידה מסוג דיסקלקוליה שאושרה להם ההתאמה: המרה

ממקצוע מתמטיקה למקצוע מדעי אחר

תלמידים עם לקות למידה מסוג דיסקלקוליה שאושרה להם המרה ממתמטיקה למקצוע מדעי אחר יבחנו באחד המקצועות המדעיים המוצעים בלוח הבחינות. בנוסף, תתאפשר היבחנות גם במדעי הסביבה. הבחינה תתקיים בתאריך ה- 23.6.20. עיקרון זה נועד לשמור על כך שכלל התלמידים עם לקות למידה מסוג דיסקלקוליה שאושרה להם התאמה נבחנים בבחינה חיצונית אשר ממירה את הבחינה במתמטיקה.

2. מגמת חשמל מערכות בקרה ואנרגיה

תלמידים הלומדים במגמות טכנולוגיות ורשומים לבחינה לשנה זו במסגרת לימודיהם כפי שאושר בוועדה המלווה, יקבלו ציון פנימי שיחשב להם כציון המגמה. עם זאת, על מנת שלא לפגוע בקבלת רישוי לעיסוק בחשמל, שההכשרה אליו מעוגנת בחוק, וזכאים לו תלמידי מגמת חשמל, מערכות בקרה ואנרגיה הנבחנים בבחינה חיצונית, הוספנו לאשכול המדעים גם את האפשרות להבחן בבחינות

הבגרות במגמת החשמל בקרה ואנרגיה, בה חובה להיבחן בבחינה חיצונית הן במקצוע המוביל, והן במקצוע ההתמחות.

מקצוע זה נוסף על אשכול המדעים ומי שנבחן בו, פטור ממקצוע מדעי אחר, ובלבד שהוא היווה חלק מתכנית ההבחנות של התלמיד, והוזמן עבורו שאלון מראש. לסיכום נוהל זה:

האשכול המדעי הורחב עבור תלמידי מגמת החשמל, וניתן לדווח עבור תלמידים אלו ציון פנימי באחד המקצועות המדעיים ובלבד כאמור, הוזמן עבורם שאלון מראש, והם נבחנו בבחינה חיצונית בחשמל. לא ניתן לדווח ציון פנימי בחשמל הן במקצוע המוביל והן בהתמחות.

3. הזמנת שאלונים שטרם הוזמנו

רישום תלמידים שלא נרשמו דורש נוהל אישור על ידי הפיקוח. בקרוב יוציא האגף לחינוך על יסודי נוהל הנחיות למפקחים כיצד ניתן לאשר רישום זה. אגף בכיר בחינות יוציא בקרוב למנהלי בתי הספר, נוהל שיגדיר את האופן בו ניתן להגיש בקשה חריגה לשיוך שאלונים באיחור וכן את האסמכתאות אשר יידרש להציג לצורך בדיקת הבקשה.

4. הערכות לוועדות ההתאמה לתשפ"א

כדי להקל בעת הזו על ההערכות לוועדות ההתאמה להלן מתווה היערכות לקראת המשך ריכוז החומרים לדין בוועדות. מצב מסמך מרכז:

ריכוז חומרים לקראת הגשת בקשות לדין בוועדת התאמות מחוזיות, להתאמת דרכי ההיבחנות בבחינות הבגרות, לנבחנים בתשפ"א- נוכח משבר הקורונה.

5. התאמות בדרכי הבחנות לתלמידים שאושרה להם התאמה

לאור שאלות שקיבלנו לגבי דרכי ההיבחנות לתלמידים שאושרה להם התאמה מצורפות הנחיות להלן: התאמות בדרכי הבחנות לתלמידים עם לקויות למידה

והפרעת קשב עקב משבר הקורונה בבחינות הבגרות קיץ 2020

ריכזנו אוסף משאלות ששלחתם לנו ותשובותיהם.

1. האם כל תלמיד יכול לבחור את המקצוע ההומני בו ירצה להבחן?

תשובה: בחירת המקצוע צריכה להיות לפי השכבה בהתאם לתכנית ההבחנות שאושרה על ידי המפקח בוועדה המלווה. והיא בידי בית הספר ולא בידי התלמידים. בית הספר יכול להחליט איך ומאיזה טעמים תבוצע הבחירה. ניתן להזמין שאלון שונה לכיתה/קבוצה עם כי צריך לזכור כי אגף הבחינות ישלח רק שאלון אחד לכספות והשאר ישלח לבית הספר באמצעות מערכת הודעות מטה. ועוד- ככל שבית ספר מחליט על בחירה שונה לקבוצת תלמידים, עליו האחריות שלא יינזקו, ולא יהיה בלבול או טעויות.

2. האם מנהל יכול לבחור במה תבחן קבוצת תלמידים שאינה מוגדרת כקבוצה בהנחה שהוזמנו לתלמידים אלה שאלונים למועד הקיץ?

תשובה: ראה לעיל, העדיפות היא לנסות לבחור שאלון לכל השכבה, ככל שיש צורך אחר, יש לפעול לפי תשובה 1.

3. מי יכול לשפר ציון לשינוי ?

תשובה: תלמיד שנבחן בבגרות חורף תש"ף וירצה לתקן ציון יוכל להירשם לתיקון ציון רק באם יהיה אישור מפקח על קורס שיפור וירטואלי, ותבוצע למידה. הנחיות למפקחים איך לאשר קורס יצאו בקרוב.

א. אם זו ההבחנות היחידה החיצונית של התלמיד במועד הקיץ הוא יבחן חיצונית.

ב. באם יש לו עוד בחינה חיצונית המתוכננת באשכול לכלל הכיתה, המקצוע אותו הוא משפר יוכל להיות פנימי. במקרה זה, התלוי גם הוא בלמידה באישור המפקח, יקבל תלמיד ציון בהתאם להישגיו, אך לכל היותר 15 נקודות למעלה מהציון השנתי שקיבל במבחן החורף. הציון השנתי החדש שיקבל יהיה הציון שידווח. והוא זה שישוקלל עם מרכיבים נוספים לפי הנוסחה שתבנה.

4. תלמיד שכבת יב' שניגש בחורף לבחינת בגרות עם ציון הגשה 20 (תלמיד אגף שחר שלא למד) נבנתה לו תכנית לימודים ובה הוא ייגש בקיץ לבחינה חיצונית. האם ניתן להעלות לו את הציון השנתי ביותר מ-15 נקודות?

תשובה: לא. השיפור המקסימלי שניתן לשפר מעבר לציון שנתי שדווח בבחינה הקודמת הוא של 15 נקודות יותר מהציון שהוגש לו בבחינה. יתרה מזו, אין לתת אוטומטית תוספת 15 נקודות לכל תלמיד שלומד לקורס שיפור ציון, אלא יש לעמוד על הישגיו וידיעותיו ולציינו בהתאם. ככל שידיעותיו בעת הזו נמוכות מידיעותיו במועד הקודם יקבל את הציון התואם לידיעותיו כעת. ובאם שיפר את יכולותיו, יקבל את מספר הנקודות שמגיע לו בהתאם לידיעותיו כעת, גם אם פחות מ-15 נקודות שיפור. השיפור המקסימלי יוגבל ל-15 נקודות יותר מהציון השנתי שהוגש לו במועד קודם. נוהל זה רלוונטי רק עבור מקצוע אחד. באם תלמיד רוצה לשפר יותר ממקצוע אחד יבחן בשני חיצוני. ככל שאין בחינות חיצוניות במקצועות השיפור עדין לא ניתן לשפר ביותר ממקצוע אחד.

5. האם הציון השנתי שבית הספר מדווח עליו למקצועות שאינם בהבחנות חיצונית יהיה הציון הסופי של התלמיד בתעודת הבגרות?
תשובה: לא. כמו גם במועדים הקודמים נבצע שיקלול של הציונים. באין מבחן חיצוני לשקלל עימו, תיבנה נוסחה ייחודית שתשקלל את הציון השנתי עם רכיבים נוספים לכדי ציון סופי.

6. מהן ההנחיות לגבי התלמידים האקסטרניים ונבחני משנה?
תשובה: אגף בכיר בחינות יוציא בהמשך נוהל לתלמידים אקסטרניים ולנבחני משנה.

7. האם יתקיימו הבחינות המתוקשבות כהתאמות?
תשובה: ההתאמות במועד זה לתלמידים לקויי למידה יתקיימו באותה המתכונת בה הן מתקיימות בכל מועד. בנוסף הארכנו את מועד סיום דיווח ההתאמות למועד זה עד לתאריך ה-1.6.20.

8. מפמ"רים שונים החלו לדרוש בחינות מתכונת גם במקצוע שאינן להבחנות חיצונית.

האם אנו מחוייבים בהם?

תשובה: ביום ה' 23.5.20 קיימנו רב שיח בין מנהלי בתי ספר יחד עם ד"ר מירי שליסל יו"ר המזה"פ, שם הבהירה ד"ר שליסל שמסמכי המפמ"רים הם המלצות בלבד. אני חוזרת ומזכירה לכולכם שהאחריות על מתן ציונים תקפים מוטלת על כתפכם. עם זאת, מפמ"ר רשאי לבקש מבית ספר מסויים לשתפו בשיקולי הדעת שלו בבניית הציון. במקצועות המדעים, כשמדובר על ציון פנימי יש לקבל את אישור המפמ"ר כמפורט בחוזר 10. ובכל מקרה נוהל ציונים שנתיים כפי שפורסם בחוזר 7, וחידוד הנוהל שיפורסם בהמשך מהווים את הנוהל המחייב.

9. תלמיד כיתה יב' בכיתת מב"ר שלא ניגש ביא' לבחינת הבגרות בתנ"ך עם כיתתו וציון ההגשה שלו היה 11. כעת לומד לקראת הבגרות עם מורה מבית הספר ולו בגרות נוספת באזרחות. האם ניתן להגישו בתנ"ך בציון שנתי חדש ולהגדירו כפנימי וייגש לאזרחות חיצונית?

תשובה: אם תלמיד לא הוגש אז אין לו ציון שנתי. באם הוא משובץ במערכת כלומד את שני המקצועות ושניהם הוזמנו לו מראש, יוכל להיבחן במקצוע שנבחנת בו כלל השכבה בציון חיצוני ובמקצוע האחר בפנימי.

10. תלמידי יא' המרחיבים מקצוע חובה הומניסטי (תנך, היסטוריה, ספרות, אזרחות) ואמורים להבחן ברמת הבסיס בי"א ובהרחבה בי"ב חייבים להבחן בבחינה חיצונית ביחידות הבסיס?

תשובה: התלמידים יבחנו במקצוע אותו הם בוחרים. בסוף הדרך, לא יהיה ניתן לצבור 5 יח"ל במקצוע חובה מורחב, מבלי שאחד מהשאלונים של הבסיס או של ההרחבה נעשה חיצוני.

11. איך נדווח על שאלון בהבחנות חיצונית באשכול ההומניסטי לתלמידים המשתתפים בתכנית חלוצי הערכה/תמ"ר ?
תשובה: אגף בכיר בחינות יוציא נהלים על דרכי דיווח מקצועות שהם חלופה להבחנות חיצונית.

12. האם גם שאלוני חלוצי ההערכה ביחידות ההרחבה פוטרים מהבחנות חיצונית במקצוע באשכול ההומניסטי?

תשובה: לא. אם בתוכנית ההיבחנות התלמידים אמורים להבחן ביחידות החובה, עליהם להבחן באשכול ההומניסטי על פי תכנית ההבחנות יחד עם תלמידי כיתתם.

13. הבנו כי תלמיד שייגש לבחינה חיצונית עם כלל הכיתה ונכשל ביותר מבחינה אחת לאחר החורף והוזמנו עבורו שאלונים ונכח בקבוצת למידה, יוכל בית הספר להגיש לו רק ציון פנימי אחד על אחד המקצועות אותם הוא מבקש לשפר, ועל כל יתר השאלונים שאותם הוא מבקש לשפר יצטרך להבחן בבחינה חיצונית?

תשובה: אכן נוהל זה מדויק ומופיע גם באגרת 10.

14. אנא הבהירו שוב את ההנחיות בהיבחנות בבחינות ההרחבה לגבי מקצועות החובה האם תלמיד **שלומד ביא'** ועל פי תכנית ההבחנות שאושרה בוועדה המלווה והוזמן עבורו שאלון ליחידות ההגבר במקצועות החובה ויוגש לו השנה ציון פנימי מחוייב לגשת בשנה זו ליחידות הבסיס גם אם היה מתוכנן ללמוד ולהבחן בהם בכיתה יב'?
תשובה: לא. ייבחן בשנה הבאה ביחידות החובה. בהתאם לתוכנית ההיבחנות שאושרה בוועדה המלווה. **בתעודת הבגרות** יחושבו לתלמיד הרחבות ממקצועות החובה רק כאלו שנבחן בהם ברמת הבסיס או בהרחבה. (לא יתאפשר לקבל ציון סופי במקצוע חובה ברמה מוגברת ללא ציון חיצוני באחד השאלונים של המקצוע).

תגבורים לקראת בגריות- למידה מרחוק

האגף לחינוך על יסודי מעמיד לרשות התלמידים תגבורים לקראת בגריות במסגרת **תכנית לב"ם** שהותאמה למצב החדש ועברה גם היא ללמידה מרחוק. אנו מאפשרים לתלמידים מכל רחבי הארץ להצטרף לשיעורים מקוונים וללמוד מרחוק בקבוצות למידה קטנות (עד 20 תלמידים) לקראת בחינות הבגרות הקרובות. מערכת השיעורים המקוונים מפורסמות בדף הבית של אתר לב"ם: www.libam.org.il. כל תלמיד יכול לבחור בשיעור המתאים לו, באמצעות הטבלה המופיעה באתר.

ניתן לבחור שיעור על פי: שם הישוב, שם בית הספר, מקצוע/שאלון שנלמד, תאריך השיעור, שעת השיעור. על מנת להצטרף לשיעור מקוון כל מה שיידרש מהתלמיד יהיה ללחוץ על הקישור של השיעור הנבחר והוא יועבר ישירות להשתתפות בשיעור.

פרסומים

1. אגרת המזכירות הפדגוגית – [המלצות והכוונות להמשך הלמידה וההערכה המסכמת בתחומי הדעת בהם תלמידים לא ייבחנו במבחן בגרות חיצוני בתש"ף](#)

2. [מערכת השידורים לשבוע הקרוב 26.4-30.4](#)

3. אגרות שפ"י

א. [לשיח רגשי עם תלמידים](#)

ב. [לשיח רגשי עם צוותי החינוך](#)

ג. חומרי עזר- [להיות קורוניסט](#), [מצגת צוותי חינוך](#), [שורה משיר לימי קורונה](#)

ד. [שיעורי כישורי חיים ושיח רגשי לקראת ימי הזיכרון הלאומיים](#)

4. מצ"ב [אישור חד פעמי להוצאת ציוד מבתי הספר](#)

5. אגרות מנהל עובדי הוראה

א. [הערכת מורים בתקופת התמודדות עם נגיף הקורונה](#)

ב. [דוגמאות לזירות ולמימדים הניתנים להערכה בהתאמה לתהליכי הוראה מרחוק-](#)

[הערכת מורים](#)

ג. אגרת למנהל- [הערכה מסכמת למתמחים בהוראה – שנת תש"ף](#)

6. פתיחת ההרשמה לפרס טראמפ להוראה איכותית 2020.

הפרס יוענק למורה המלמד/ת מתמטיקה או מדעים בחטיבת הביניים בישראל,

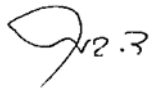
בעדיפות למי שמלמד/ת במסלולי מצוינות וברמת הלימוד הגבוהה בבית הספר.

[ניתן להגיש מועמדות עד לתאריך 31.5.20.](#)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך על יסודי

חברי המנהלים היקרים, אני מבקשת לחזק את ידיכם בימים מורכבים אלו,
באיחולי בריאות טובה לכולם.

ד"ר דבורה בארי

מנהלת האגף לחינוך על יסודי

העתקים:

הרב רפי פרץ- שר החינוך

מר שמואל אבואב- מנכ"ל משרד החינוך

ד"ר שוש נחום- סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי

ד"ר מירי שליסל- יו"ר המזכירות הפדגוגית

ד"ר עופר רימון- סמנכ"ל תקשוב טכנולוגיה ומערכות מידע

תפוצת מטה (גב' שוש נגר, מר חגי גרוס, מר אריה מור, גב' אינה זלצמן, מר שאלתיאל רם,

עו"ד אילת מלקמן, גב' אפרת לאופר, מר דוד גל, גב' דליה פניג, ד"ר אהרון שחר, מר קובי

רפאלי, מר אסף מנוחין, גב' דני ז'ורנו, גב' סמדר אופיר)

מנהלי מחוזות

מפקחים במחוזות

הנהלת מינהל פדגוגי

הנהלת האגף לחינוך על יסודי

מנהלי מחלקות חינוך

מנכ"לי רשתות החינוך